

NOLAI SZENT PAULINUSZ (PAULIN, PÁL) a galliai Bordeaux-ban született 355-ben. Már 25 évesen állami hivatalnok volt, családos, egy fia volt. (Ebben az időben Nyugaton is voltak házasságban élő papok.) Gratianus császár tanítója volt Trierben. Tudós, nagy műveltségű ember volt. Amikor kisfia váratlanul meghalt, öccse gyilkosság áldozata lett, őt magát majdnem elítélték a testvérgyilkosság vádjával, életét gyökeresen átalakította.

391-ben megkeresztelkedve, feleségével együtt mindenéről lemondott és egy időre Spanyolországba vonultak vissza, majd 393-ban a campaniai Nolában pap és szerzetes lett. Amikor 409-ben a város püspökévé választották, segítette a zarándokokat, gondozta a szegényeket, előmozdította Szent Félix tiszteletét. Még kalózok kezébe is adta magát egy fiú helyett. Az alázatosság embere volt. Kortársai tisztelték, sokszor meg sem értették, de értékeit mindég elismerték. Kiváló költő volt. Nolában halt meg 431. június 22-én, szentmise bemutatás után, ima közben. Ereklýei 1000-ben Rómába kerültek Szent Bertalan templomába. **A bányások védőszentje.**

FISHER SZENT JÁNOS (1479-1535) Tizennégy éves volt, amikor már Cambridge-be került, ahol előbb bakkalaureátust, majd doktori fokozatot szerzett teológiából. Huszonöt éves korában pappá szentelték. Nemcsak lelkipásztor volt, hanem tudós és humanista is. Hamarosan protektorrá, később az egyetem kancellárjává nevezték ki. Amikor a király édesanyja őt választotta gyóntatójává, és minden ügyben tanácsát kérte, rávette, hogy alapítson két teológiai tanszéket, egyet Cambridge-ben, egyet Oxfordban.

1504-ben, mindössze harmincöt évesen, Jánost Rochester püspökévé nevezték ki. Továbbra is igénytelenül és szerényen élt, járta a betegeket és a szegényeket, gyakran személyesen adta fel a betegek szentségeit.

Amikor VIII. Henrik király 1522-ben beleszeretett Boleyn Anna udvarhölgybe, és minden eszközt fölhasznált, hogy a spanyol Aragóniai Katalinnal fönnálló házasságát fölbontassa, azt gondolta, hogy támaszt talál a rochesteri püspökben, aki iránt többször kimutatta jóindulatát. Ebben csalódnia kellett. Pápai legátus érkezett Londonba, hogy kivizsgálja a felbontandó házasság ügyét. Egy ideig úgy látszott, sikerül a király terve, de egyszer csak János, a rochesteri püspök kijelentette, hogy egy házasságot, amely immár húsz éve fennáll, „sem isteni, sem emberi hatalom nem bonthat föl; ennek a meggyőződésének hangsúlyozására kész saját életét is föláldozni”. Befejezésül Keresztelő Szent Jánosra utalt, aki a házasság fölbonthatatlanságának védelmezőjeként elszenvedte a halált. Ekkor valóságos hajtóvadászat kezdődött a püspök ellen.

Börtönbe vetették, és ott tíz hónapon át senyvedett. A pápa eközben kinevezte bíborossá. Henrik király dühöngött: „Csak küldjön neki bíbor sapkát a pápa -- kiabálta --, majd gondoskodom róla, hogy ne legyen feje, amelyre föltehesse!”

1535. június 22-én hajnali öt órakor fölébresztették Fisher bíborost. „Ma délelőtt ki fogják végezni” -- mondták neki, mire ő ezt mondta: „De még túlságosan korán van, hagyjon még, kérem, egy kicsit aludni.” Aztán még két órán át oly mélyen aludt, mint egy gyermek.

A hosszú raboskodás annyira elgyengítette az idős férfit, hogy székben kellett a vesztőhelyre vinni. De amikor a vérpadon állt, hangja erősen zengett. Kijelentette, hogy a szent, katolikus Egyházért hal meg, és kérte az embereket, imádkozzanak érte, hogy a végsőig állhatatos maradjon.

Azután elimádkozta a Te Deumot és a zsoltárt: „Te benned bízom, Uram...” Megbocsátott hóhérijának, és fejét a tőkére hajtotta.

Testét egy napig ott hagyták heverni, aztán valami gödörbe vetették. Fejét póznára tűzve a

londoni hídra állították, és ott hagyták tizennégy napig. Azt mondják, olyan volt, mintha élne: orcái enyhén pirosak voltak, és arcvonásain a mélységes béke kifejezése ült. Két hét után nagy barátja, Morus Tamás feje került a helyére.

Mindkettőjüket haláluk után négyszáz évvel, 1935-ben avatta szentté XI. Pius pápa. Életük felett elmélkedve így kiáltott föl a pápa: „Tales ambio defensores! -- Ilyen védőket kívánok hitünknek!”

MORUS SZENT TAMÁS (1478-1535) angol jogász, író, költő, államférfi. Élete során elismertséget szerzett, mint vezető humanista tanító. Számos magas hivatali tisztséget töltött be, 1529 és 1532 között a lordkancellár címet is viselte. Jelentős befolyással volt az angol jogra, főképp az egyenlőség előtérbe helyezésével. Ő alkotta az utópia szót, amelyet egy ideális elképzelt sziget népére használt, melynek politikai rendszerét egy 1516-ban megjelent könyvben ír le. Visszautasította VIII. Henrik felkérését, hogy vezesse az anglikán egyházat.

1509-ben VIII. Henrik lépett az angol trónra, aki kezdetben a római katolikus egyház egyik leghűbb támogatója volt, s Luther Márton ellen készített írása nyomán kiérdemelte a pápától a Defensor Fidei, a hit védője címet. 1522-ben azonban a király beleszeretett egyik udvarhölgyébe, Boleyn Annába. Mivel Aragóniai Katalinnal kötött házasságából csak lány gyermeke született, megkísérelte azt Rómában érvényteleníttetni. Amikor ez nem sikerült elhatározta, hogy a német fejedelmi családok példájára elszakad Rómától. Ehhez a diplomáciában jártas, és mind a világi, mind az egyházi hatóságok előtt népszerű Morus segítségét is igénybe kívánta venni, akit 1529-ben kinevezett kancellárjává.

A kancellár nem kívánt állást foglalni a király első házasságának érvényességéről folyó vitában, arra hivatkozva, hogy se nem egyházjogász, se nem erkölcstan-tudós. Henrik azonban az angol egyház fejének ismertette el magát, amellyel egyben kétségbe vonta a pápa fennhatóságát Angliában. Morus, aki hithű katolikus volt 1532. május 16-án lemondott

hivataláról.

Henrik egyházi felségére hivatkozva elvált első feleségétől és újraházasodott, feleségül vette Boleyn Annát. A koronázáson Morus nem jelent meg, ami feszültséget okozott közte és a király között.

A pápa hamarosan érvénytelennek nyilvánította a király második házasságát, és kimondta a kiközösítést. A király válaszul, hogy a parlamenttel az angol egyház egyetlen fejévé nyilvánította magát, hivatalosan is elvitatva a pápa addigi kiváltságait. Minden alattvalónak esküt kellett tennie az új törvényre. A volt kancellár megtagadta az eskü letételét, ezért a londoni Towerbe zárták.

Eleinte fogadhatott látogatókat, de mivel hosszan ellenállt, ettől eltiltották. 1535. június 22-én lefejezték barátját, Fisher bíborost. Kilenc nappal később őt is bíróság elé állították. A tárgyaláson kijelentette, hogy világi uralkodó nem igényelhet magának vallási jogokat. A király parancsára ezért őt is halálra ítélték és július 6-án lefejezték.